

FOLKEFORBUNDETS VIRKSOMHED

Raadsmødet.

I det forløbne Kvartal faldt Folkeforbundets 44. Raadsmøde, fra den 7. til den 12. Marts. Forsædet førtes for første Gang af Tysklands Repræsentant, Udenrigsminister *Stresemann*; til Stede var desuden Sir *Austen Chamberlain*, *Briand*, *Ishii*, *Benes* og *Vandervelde* samt Repræsentanter for Italien, Polen, Holland, Rumænien, Kina, Chile, Columbia og Salvador.

Raadet tog paa Grundlag af en Række Kommissionsbetænkninger flere betydningsfulde Beslutninger. Bl. a. vedtoges paa Forslag af Finanskommisionen at tillade Fristaten *Danzig* at optage et Laan paa indtil 40 Millioner Gylden (25 Danziger Gylden = 1 Pd. Sterling) under Forbundets Garanti, væsentlig til Konsolidering af løs Gæld og Fremme af Byggevirksomhed. Ligeledes bekræftedes Garantien for et Laan optaget af *Estland* i Anledning af Møntreformen, efter at visse Betingelser, hvoriblandt Antagelsen af en af Raadet udpeget finansiel Raadgiver (Englænderen Sir *Walter Williamson*) var opfyldt. Fra Finanskommisionen forelaa Beretning om Arbejdet for Anbringelsen af de *græske og bulgarske Flygtninge*; dette skrider heldigt frem takket være Midlerne fra de to af Forbundet garanterede internationale Laan. Paa Forslag af den økonomiske Kommission vedtog Raadet at indkalde to Konferencer: den ene i November d. A. til Forhandling om *Import- og Exportrestriktionerne*, den anden i 1928 med den Opgave at skabe ensartede Metoder for *økonomisk Statistik*. Af pinlig Natur var et Spørgsmaal, som Raadet beskæftigede sig med uden at tage Stilling dertil: Forholdet mellem Forbundet og de Medlemmer, der ikke betaler Aarsbidraget. Spørgsmaalet om disse Medlemmers Udelukkelse blev rejst af den rumænske Repræsentant i nogle Bemærkninger til Generalsekretærens fortrolige Betænkning i denne Sag, men afvist af ham selv under Henvisning til det manglende Bevis for forsætlig Undladelse. Raadet vedtog at videresende Betænkningen til Forbundsforsamlingens 8. Møde.

Mere end disse nevtrale Spørgsmaal gav *Saar-Kommissionens Rapport* Anledning til Diskussion mellem Stormagtsrepræsentanterne i Raadet. Den offentlige Debat endte dog ogsaa her med Enighed, og Raadet tiltraadte Kommissionens Indstilling, hvorefter de franske Tropper trækkes tilbage fra Saaromraadet inden Udløbet af 3 Maaneder og afløses af et internationalt *Jernbaneværn* paa højst 800 Mand under Kommando af en særlig, Regeringskommissionens Myndighed undergivet, Jernbanekommission. Samtidig med denne Vedtagelse foretog Raadet Udnævnelsen af de nye 1-aarige Medlemmer til Regeringskommissionen; valgt blev en Repræsentant for Saar, en Franskmand, en Belgier og en Czekoslovak; Valget af det femte Medlem, Formanden, til Afløsning af Kanadieren *Stephens* vil finde Sted senere.

Ogsaa Spørgsmaalet om Adgangen til de *tyske Mindretalsskoler* i Polsk Øvreschlesien, som var rejst af „*Deutscher Volksbund*“, løstes. De polske Myndigheder har i vidt Omfang afvist Ansøgninger om Optagelse i tyske Skoler under Henvisning til, at disse Børns Modersmaal ikke var tysk, eller at Forældrene har nægtet at supplere den oprindelige Ansøgning med de fornødne Oplysninger. En saadan Fremgangsmaade strider efter det tyske Mindretals Opfattelse mod den tysk-polske Konvention angaaende Øvreschlesien, en Opfattelse, som i det væsentlige har fundet Medhold hos den blandede Kommission for Øvreschlesien. Raadet nøjedes med at anbefale den polske Regering ikke at støtte de lokale Myndigheders Forsøg paa at udelukke Børn med blandet Modersmaal fra Mindretalsskolerne. Til Konstatering af Sproget i Tvivlstilfælde vedtog Raadet at lade foretage Undersøgelser paa Stedet under Ledelse af Præsidenten for den blandede Kommission for Øvreschlesien.

Nedrustningsarbejdet.

Gennem en stor Del af Februar og Marts har en Række Specialkommissioner drøftet forskellige Sider af Afrustningsspørgsmaalet, der jo ogsaa udenfor Folkeforbundets Omraade har været aktuelt gennem Præsident *Coolidges* Indbydelse til en ny Flaadeafrustningskonference. Der har været holdt Møde i Bryssel af Underkommissionen for civil Luftfart; denne anbefaler en skarp Adskillelse mellem militære og civile Flyvemaskinetyper samt Samarbejde mellem de forskellige Landes Luftfartsorganisationer. I Paris har Expertkomitéen for Militærbudgetter og i Genève Kommissionen til Kontrol med privat Vaaabenfabrikation holdt Møde. Først og fremmest har Interessen dog

knyttet sig til Forhandlingerne i den store *Kommission til Forberedelse af Folkeforbundets Afrustningskonference i 1928*. Kommissionen, hvis Arbejde atter har været forberedt af 3 Udvalg, begyndte sine Møder d. 21. Marts i Genève med Behandlingen af et engelsk og et fransk Konventionsudkast, forelagt af henholdsvis Lord *Robert Cecil* og *Paul Boncour*. Da Forhandlingerne endnu var i fuld Gang ved Kvartalskiftet, vil en sammenhængende Skildring af deres Forløb blive udsat til næste Nummer.

Politiske Spørgsmaal.

De *kinesiske* Forviklinger har ikke berørt Folkeforbundet paa anden Maade end gennem et Memorandum fra Sir *Austen Chamberlain* om Storbritanniens Politik overfor Kina. Heri udtales bl. a., at Storbritannien vil være glad ved at benytte sig af Folkeforbundets Medlemkomst, naar Lejlighed dertil skulde tilbyde sig. Kina, d.v.s. Peking, paa sin Side har gennem sin Repræsentant i Raadet ladet tilstille Generalsekretæren en Afskrift af den Note, hvori der protesteres mod Afsendelsen af britiske Tropper til Kina og samtidig bebudet en Imødegaaelse af det britiske Memorandum.

Tekniske Spørgsmaal.

Særlig i Februar herskede der betydelig Travlhed paa de tekniske Arbejdsomraader. Der har bl. a. været afholdt Møder af Opiumskommissionen, Sundhedskommissionen (hvis Formand er Direktøren for det danske Seruminstitut, Dr. *Th. Madsen*) og Samfærdselskommissionen. Sidstnævnte drøftede Forbundssædets Forbindelse med Omverdenen i Tilfælde af Krig og vedtog at lade foretage Ekspertundersøgelser med Henblik paa Indretningen af en Radiostation og Flyveplads i Genève til Brug for Folkeforbundet samt eventuel Anskaffelse af Flyvemateriel.

SENATSVALGENE I FRANKRIG

9. JANUAR 1927

Hvert 3. Aar holdes Senatsvalg i Frankrig for at udfylde den Trediede del af Pladserne, der bliver ledig ved Senatorernes Tilbagetræden. Disse Valg er i Almindelighed kun af ringe Interesse. I Aar ligger Forholdene anderledes. Senatsvalgene i Serie C, der i Bogstavorden omfatter alle Departementer efter *Orne*, samt *Oran* og *Inde Française*, er Viseren for Valgene til Deputeretkammeret i 1928.

Siden Panikken i 1926 har der i Frankrig hersket en ukendt politisk Vaabenstilstand. Valget skulde nu vise, om *Union Nationale*, d. v. s. *Poincaré*, stadig havde Befolkningens Tillid, eller om denne var svækket ved de Tab, Industri og Handel havde lidt i de sidste Maaneder af 1926 som Følge af Stabiliseringen. Senatet vælges af Valgforsamlinger, sammensat af Deputerede, Repræsentanter for Departements- og Arrondissementsraad og Delegerede, valgt af Kommunalraadene efter disses Størrelse. Der er ikke Lejlighed til større offentlig Valgagitation. En Valgforsamling tæller sjældent mere end 1000 Delegerede. Desto større er den stille og den „personlige“ Agitation, der lettes ved de Delegeredes upolitiske Karakter. Hverken ved de grundlæggende Valg eller ved selve Senatsvalget lægges der stærk Vægt paa det politiske Program: Tendensen er at lade Afstemningen rette sig efter Kandidaternes Personlighed og lokale Interesser. Dette forhindrer dog ikke, at en almindelig Folkestemning faktisk vil kunne vise sig ved et Senatsvalg paa Grund af den manglende Indpiskning. At Partidisciplinen imidlertid ogsaa gør Fremskridt i Frankrig, er dog et af de karakteristiske Træk ved dette Valg.

Departementerne er altsaa skaaret over alfabetisk, men et Blik paa Listen over dem viser, at C maaske er den vægtigste af de tre Serier. Indenfor denne ligger nemlig *Paris* (Seine og Seine-et-Oise), *Lyon* (Rhône), *Pas-de-Calais* og *Rhindepartementerne* (Haut- og Bas-Rhin, Belfort, Vosges). Endvidere fandt der Suppleringsvalg Sted i Moselle, ligeledes et Grænsedepartement.

Senatets Grupper svarer ikke til Deputeretkammerets. Og selv om de bærer de samme Navne, er de mere moderate. Den største Gruppe er *Gauche Democratique*, der hidtil har omfattet Social-Radikale, *Républicains Socialistes* og Socialister. Alle de andre Grupper staar til højre herfor. Valget viser nu to Linier: De moderate Grupper (*Droite* og *Républicains*) har forsøgt at gøre Valget til et Tillidsvotum til Poincaré og organiseret et Samarbejde mellem de Fraktioner, der er repræsenteret i *Union Nationale*. I dette Forsøg har der dog været en alvorlig Brist. Medens de Radikale og *Républicains Socialistes* i Deputeretkammeret er repræsenteret i Poincarés Ministerium ved Herriot og Painlevé, arbejdede de ved Senatsvalget paa at skabe en gunstig Konstellation for Valget i 1928. Naar den økonomiske Krise er overstaaet, regner de Social-Radikale med, at Folkets Vredesskaaler vil udtømmes over Poincarés Hovede, og at et Valgforbund med Socialisterne kan blive nødvendigt. Deres Fører Léon Blum spejder ogsaa efter Muligheden for et saadant Samarbejde som i *Kartellets* Dage. Derfor har Herriots Folk i flere Departementer sluttet Listeforbund med Socialisterne ved 2. Afstemning.

Et interessant Intermezzo var *Millerands* Kandidatur. I Paris stod 4 Venstrelister: Kommuniste, Socialistkommuniste, Socialister og Radikal-Socialister overfor *Union Nationale*. Som bekendt har Millerand i den senere Tid faaet Ord for at have udviklet sig i Retning af Fascisme og Katolicisme. Hans Tilhængere er de velhavende Katolikere i Paris's Centrum, medens Forstædernes Kommunalraad nærer en oprigtig Modvilje mod ham. Resultatet blev, da *Union Nationale's* Borgmestre skulde opstille Valglisten, at Millerand kom ind, men som Nr. 10 — af 10 Kandidater. Og da han ikke havde faaet over Halvdelen af Stemmerne, benyttede man sig heraf til at skyde ham ud. Han vilde dog ikke tage mod denne Krænkelser og opstillede sig derfor som Løsgænger. Dette styrkede ikke Moderationen ved Valget i Seinedepartementerne. Millerand opnaaede kun 368 Stemmer ved første Afstemning og manglede saaledes over 200 i at blive valgt.

Resultatet af Valget d. 9. Januar er maaske typisk ikke alene for Frankrig, men for hele Evropa: Mellempartiernes vanskelige Stilling overfor de bedre disciplinerede Yderpartier med den mere konsekvente Politik. Det blev de Social-Radikale og navnlig *Gauche Républicaine's* moderate Fløj, der led Tabene, medens *Union Nationale* (fraregnet Paris) klarede sig og endog vandt frem, og Socialisterne noterede en virkelig Valgsejr.

Vi skal tage et Par typiske Eksempler paa Valgets Karakter. I Bel-

fort, hvor der kun vælges 1 Senator, var Thiery fra Gauche Républicaine opstillet igen mod Union Nationales Kandidat, Viellard. Ved forrige Valg var Thiery valgt med 110 Stemmer af 198. Nu sejrede Viellard med 96 mod 91, medens 9 sagde: Stemmer ikke. Her ses altsaa de to Hovedmodsætninger: konservative kontra venstre i videste Forstand. I Grænsedepartementerne vandt Union Nationale ialt fire Mandater, foruden at Suppleringsvalget i Moselle faldt ud til deres Fordel.

I Paris sejrede Socialismen ved de Social-Radikales Støtte. Før Valget sad her af Union Nationale's Folk 3 samt Millerand, foruden 3 uafhængige Radikale, der støttede disse. Af alle disse er kun 2 uafhængige Radikale vendt tilbage. Hertil kommer endvidere Pierre Laval, der bærer Mærket republikansk Socialist, hvad der imidlertid ikke hindrer, at han er Tilhænger af Union Nationale. Socialisterne og Socialistkommunisterne vandt henholdsvis 3 og 2 Pladser, d. v. s. Halvdelen af Paris Senatorer er røde. De Social-Radikale, der tidligere havde 3 Pladser, maatte afgive den ene.

Det samlede Valgresultat;

Højre	3	(1 Mandater vundet)		
Republikanere (U. N.)	19	(2 — —)		
Venstrerepublikanere	19	(8 — tabt)		
Radikale Løsgængere	9	(1 — —)		
Social-Radikale	44	(6 — —)		
Republikanske Socialister	2	(2 — vundet)		
Socialister	10	(8 — —)		
Socialistkommunister	2	(2 — —)		

Valget viser som i England, at de Social-Radikale (Liberale), trænges fra begge Sider, selv ved et saa stilfærdigt og af mangehaande Interesser udenfor de partimæssige dirigeret Valg som det franske Senatsvalg. Men i Frankrig er de dog langt stærkere end andetsteds. Naar de konservative ikke vandt mere, skyldes det Valgalliancen mellem de Social-Radikale og Socialisterne i Paris og Rhône (her tabte Union Nationale 3 Mandater).

Til sidst er det værd at notere, at Marcel Cachin, der repræsenterer Moskva-Kommunismen, *ikke* blev valgt, men at der derimod dukkede et nyt Parti af moderate Kommunister op i Senatet.

Hvis man undersøger Forholdet mellem Kartellet (Herriot-Léon Blum) og Poincaré, kommer man til det Resultat, at Kartellet kan notere en Gevinst paa seks Mandater. De Social-Radikales Valgprogram: at styrke Senatets venstre Fløj og gøre det mindre „reaktionært“, er

saaledes i nogen Grad opfyldt — men det har ganske givet været en Pyrrhusejrr for selve Partiet. Dette forandrer dog ikke den Kendsgerning, at ligesom da Herriot d. 10. April 1925 blev styrtet af Senatet (med 152 Stemmer mod 132) saaledes vilde han lide samme Skæbne i Dag. Der er ogsaa stor Forskel mellem Departementerne: et Blik paa Kortet viser, at det er Departementerne med de store Byer, der har klareret Valget for Venstrefløjene. I de egentlige Landdepartementer er der moderat eller endog ren konservativ Fremgang. Ogsaa i Frankrig spores den stigende Modsætning mellem Land og By.

PARTISTILLINGEN I FRANKRIG

I. Yderste Højre og Højre.

A. *Monarkister*. B. *Bonapartister*. Disse har tilsammen 10 Medlemmer i Senatet og 30 i Deputeretkammeret, væsentlig fra Bretagne-Vendée. Monarkisterne er delt i flere Grupper, hvoraf den mest bekendte er »Action Française«, national og antisemitisk, stiftet 1898. »A. F.« har dog ingen Repræsentanter i Parlamentet, men en vis Indflydelse bag Kulisserne.

II. Bloc National.

A. *Action Nationale*. B. *Parti Républicain Démocratique et Social*. Bloc National er egentlig et Valgkartel mellem de konservative Partier fraregnet Royalisterne. Action Nationale er den højre Fløj, stærkt katolsk, *de Castelnau* er Medlem. Parti Républicain D. et S. er lidt mere til venstre. Fremragende Mænd indenfor det er den forhenværende Præsident Loubet, *Poincaré*, Paul Doumer, Poncet, der er nøje knyttet til »Comité des Forges«. Sluttet til Bloc National men ikke til nogen af dens Fraktioner, staar *Barthou*, Formand for »Union des Interêts Economiques«, der finansierede Blokken ved sidste Valg. Ligeledes *Millerand*.

I Senatet har Blokken to Grupper: *Union Républicaine* med 98 Medlemmer og *Gauche Républicaine* med 31 Medlemmer. I Deputeretkammeret er der ca. 200 Medlemmer, der er fordelt mellem 5 officielle Grupper: Union Républicaine Démocratique; Gauche Républicaine Démocratique; Républicains de Gauche; Républicains Démocrates; Gauche Indépendante. De forskellige Grupper er ikke skarpt afgrænsede. Som Helhed er de protektionistiske, for Decentralisation og Statsvirksomhedernes Overgang til Privatdrift, en konstitutionel Reform, der skal styrke Regeringen i Forhold til Parlamentet, for kvindelig Valgret og for Versaillestraktatens fulde Gennemførelse.

III. Cartel de Gauche.

Venstrekartellet var en Valgalliance til Deputeretkammeret d. 11. Maj 1926; det er faktisk nu opløst efter Herriotregeringens Fald. Det bestod af følgende Grupper:

A. *Groupe de la Gauche Radicale*: 40 Medlemmer i Deputeretkammeret.

B. *Federation des Partis Radical et Radical Socialiste*: 139 Medlemmer i Deputeretkammeret.

C. *Parti Républicain Socialiste et Socialiste Français*, der i Deputeretkammeret kalder sig *Républicains Socialistes*, ca. 40 Medlemmer.

D. *Parti Socialiste*: 104 Medlemmer i Deputeretkammeret.

I Gauche Radicale er de ledende Medlemmer Strauss, Louis Loucheur, Ejer af *Le Petit Journal*. Af Radicaux et Radicaux Socialistes kan nævnes Caillaux, Steeg, Franklin Bouillon, *Herriot*, Malvy. *Briand* og Painlevé er Førerne for *Républicains Socialistes*. Alle disse radikale Grupper er antiklerikale, for udstrakt Statsdrift og international Voldgift.

Parti Socialiste svarer til det danske Socialdemokrati. Det staar nu udenfor enhver Alliance med noget borgerligt Parti. Ledende er Leon Blum, Pierre Renaudel, Longuet, Bracke, Albert Thomas og Paul Boncour.

Partierne B, C og D dannede til fornylig en Eenhed i Senatet: *Gauche Démocratique*, der talte 155 Medlemmer. Skønt Venstrekartellet opløstes, bevarede *Gauche Démocratique*, idet dog de 5 socialistiske Senatorer meldte sig ud. *Gauche Radicale* kalder sig i Senatet *Union Démocratique et Radicale*, 23 Medlemmer.

IV. Communistes socialistes.

Bestaar væsentlig af udtraadte Medlemmer af *Parti communiste*. 3 Medlemmer.

V. Parti communiste.

Sektion af Kommunistisk Internationale. Ledende Mænd: Marcel Cachin, Doriot, Vaillant-Couturier. 26 Medlemmer.

RUSTNINGERNE OG DERES BEGRÆNSNING

Den franske Hærreform.

Medens Kommissionen til Forberedelse af Folkeforbundets Afrustningskonference i 1928 arbejder, er Frankrig ved at reformere sin Hær eller rettere sagt hele sit Forsvarsvæsen. Omordningen, som allerede delvis er vedtaget af Kamrene, danner et storstilet Forsøg paa at udnytte Verdenskrigens Erfaringer og er i saa Henseende videregaaende og mere fuldstændigt end noget andet Lands Nyordning siden Fredsslutningen.

Den Del af Reformen, som allerede er vedtaget, vedrører Organisation af de *civile Kræfter* i Krigsøjemed. Organisationen forberedes vel at mærke allerede i Fredstid, gennem særlige Mobiliseringskontorer under de civile Ministerier, og heri ligger maaske Lovens Hovedbetydning. Iøvrigt bliver Princippet det, at enhver civil i Krigstilfælde kommer til at tage Del i Krigens Førelse, enten paa sit eget Arbejdsomraade eller ved den Virksomhed, hvortil han — eller *hun* — kommanderes af Regeringen. Til dette Formaal giver Loven Regeringen den videstgaaende Myndighed til at beslaglægge Fabrikker, Trafikmidler og Varebeholdninger samt tage Korporationers Tjeneste i Brug. Ejendom, som eksproprieres, erstattes med Anskaffelsesværdien, mens Godtgørelsen for Ejendom, som blot benyttes, er Renten plus Erstatning for Slid. Som en rød Traad gennem Loven gaar et absolut Forbud mod Krigsaager, en Holdning, som er forstaaelig paa Baggrund af Krigs- og Efterkrigstidens Erfaringer, men som alligevel til en vis Grad er egnet til at modvirke Lovens Hovedformaal, en Styrkelse af Krigsproduktionskraften, ved at hæmme det private Initiativ.

Selve Hærreformen tilsigter en *Reduktion af Fredsstyrken* fra 640,000 til 550,000 Mand, to Tal, der imidlertid maa betragtes som teoretiske. Naar Hensyn tages til Afgang af forskellig Art, kommer man

Sandheden nærmere ved at regne med ca. 500,000 Mand mod hidtil ca. 580,000. Hovedmassen af den staaende Hær dannes som hidtil af de aarlig udkrevne Værnepligtige, hvis Tjenestetid foreslaas indskrænket fra 18 til 12 Maaneder, et betydeligt Fremskridt fra et civilt Standpunkt, naar henses til den 3-aarige Tjenestetid, som Frankrigs Befolkning maatte underkaste sig i 1914. Aarskontingentets Størrelse svinger nu med Fødselshyppigheden; regner man med ca. 250,000 som det normale, vil f. Eks. Krigen bevirke, at der i 1936 kun staar 105,000 Rekrutter til Raadighed. Til det værnepligtige Mandskab føjes et hvervet Kontingent paa 106,000, væsentlig Underofficerer. Den samlede Styrke i Moderlandet anslaaes til 362,000 Mand, hvortil kommer en Kolonistyrke paa 175,000 Mand, tilvejebragt dels ved Udskrivning dels ved Hvervning.

Til Erstatning for den af Tjenestetidens Nedsættelse bevirkede Mandskabsforringelse foreslaas dels en Forøgelse af Underofficersgruppen — som nævnt til 106,000 — dels en Indskrænkning af de værnepligtiges administrative Arbejde. Dette vil for Fremtiden udelukkende paahvile lønnet Personale (gendarmes, agents militaires og Kontorister). Der vil altsaa her blive Tale om en ret omfattende Efterspørgsel af Arbejdskraft fra det private Erhvervsliv, hvilket kan komme meget tilpas i en Deflationsperiode som den nuværende. Men Ordningen bliver kostbar for Statskassen.

Karakteriseret i faa Ord betyder den ny Militærordning i Frankrig altsaa en vis Reduktion af den staaende Hær og for saa vidt en Indrømmelse til Tidens Nedrustningskrav, men samtidig en voldsom Udvidelse af de „potentielle Krigsfaktorer“, saaledes at Krigsberedskabet vel maa siges at være øget. Selve Reformen, der kommer umiddelbart efter Ophævelsen af den interallierede Militærkontrol i Tyskland, og de bagved liggende Tendenser understreger paany den tilstundende Afrustningskonferences Opgaver.

De maritime Rustninger.

Spørgsmaalet om en international Begrænsning af Flaadestyrken har allerede været gjort til Genstand for indgaaende Undersøgelser af den forberedende Kommission, men samtidig har Præsident Coolidge indbudt de ledende Flaademagter til en Konference med Washington-Aftalernes Udvidelse som Program. Paris og Rom har af forskellige Grunde afslaaet en aktiv Deltagelse, men fra England og Japan fore-

ligger der et imødekommende Svar, og man kan derfor vente et dobbelt Fremstød paa dette Omraade.

Opfordringen til at supplere Washington-Aftalen inden Tidspunktet for den oprindelig fastsatte Revision (1932) kommer naturligt nok, da denne Aftale ikke har kunnet hindre en partiel Kaprustning af foruroligende Omfang. Overenskomstens Styrkenorm 5:5:3 for U.K., U.S. og Japan omfatter jo nemlig kun de tunge Enheder (Slagskibe, Slagskrydsere og Moderskibe for Flyvemaskiner), mens lette Krydsere og Undervandsbaade blev holdt udenfor efter Ønske af henholdsvis England og Frankrig. For Krydsernes Vedkommende enedes man ganske vist om at begrænse Størrelsen til 10,000 Tons, men „Begrænsning“ vil i dette Tilfælde ikke sige „Indskrænkning“, da denne Størrelse faktisk ikke var naaet tidligere; først efter denne Vedtagelse lagde den japanske Marine Kølen til en 10,000 Tons Krydser, som senere er bleven efterfulgt af mange andre.

Med hvilke Betæneligheder man i Amerika ser paa Krydserspørgsmaalets Udvikling, vil fremgaa af flg. I December 1924 vedtog Kongressen et Byggeprogram for Krydsere af Washington-Typen (10,000 Tons). Regeringen blev bemyndiget til at paabegynde Bygningen af 8 saadanne Krydsere inden 1. Juli 1927, medmindre en international Aftale vedrørende Flaaderustningernes yderligere Indskrænkning opfordrede til Programmets Revision. I December 1926, paa hvilket Tidspunkt 2 Skibe var bygget og Midlerne bevilget til 3 andre, anmodede nu Præsident Coolidge Kongressen om at udskyde Bygningen af disse Skibe, indtil Resultatet af Forhandlingerne angaaende en ny Nedrustningskonference forelaa. Efter bevægede Diskussioner vedtog Kongressen imidlertid den 24. Februar at paaskynde Bygningen af disse Skibe uanset de stedfindende Forhandlinger med de andre Flaademagter. Til denne Beslutning bidrog bl. a. Udtalelser fra Admiral Jones, Chefen for den amerikanske Delegation ved Genevekonferencens forberedende Kommission, og Paavisningen af, at Styrkeforholdet inden for denne Skibsklasse i 1931 vil være: Storbritannien 54, U. S. A. 25, Japan 15.

En Begrænsning af Krydsernes Antal, som Konferencen kommer til at beskæftige sig med, vil støde paa betydelig større Vanskeligheder end for Slagskibenes Vedkommende, da det paakrævede Antal af Krydsere mindre afhænger af Modstanderens Styrke end af det Arbejde, det paahviler dem at udføre. Blandt disse Opgaver staar i allerførste Række den at beskytte den søgaaende Handel, og her kan det ikke nægtes, at England har et stærkt Argument paa Haanden mod at

fixere Krydserantallet i samme Forhold som Slagskibene eller i det hele taget efter det almindelige Styrkeforhold. De forenede Stater med deres væsentlig selvforsynende Økonomi og Mangel paa Kolonier har ikke Brug for den samme Krydserstyrke som Storbritannien, hvis Levnedsmiddelforsyning for $\frac{2}{3}$'s Vedkommende er afhængig af udenlandsk Tilførsel. For U. S. A. ligger Søforsvarets Tyngdepunkt afgjort i Slagskibene, for England lige saa meget hos Krydserne. Vil det lykkes at finde en modus, som forener de forskellige Hensyn?

DEN ENGELSKE FAGFORENINGSLOVGIVNING

Lige siden Generalstrejken i Maj 1926, der som bekendt endte med et fuldstændigt Sammenbrud, har Fagforeningsbevægelsen i England befundet sig i en kriseagtig Tilstand. Det vilde dog være forkert udelukkende at tilskrive Generalstrejken og den dermed forbundne langvarige Arbejdsstandsning indenfor Kulmineindustrien Skylden for denne Krise. Allerede tidligere har Krisen utvivlsomt været latent til Stede, selv om den først nu er kommet til aabent Udbrud. Gæringen ytrer sig dels i Form af et voksende Opløsningsarbejde indenfor Fagforeningerne, som det imidlertid er for tidligt at danne sig en klar Forestilling om, dels som et Forsøg udefra paa at reformere Lovgivningens Forhold til Bevægelsen.

Kravene om en Reform af den gældende Fagforeningslovgivning udgaar fra meget brede Krese i det borgerlige Samfund i England, selv om naturligvis Fordringerne fra den konservative Del er videstgaaende.

Disse Drøftelser danner Baggrunden for det Forslag, Ministeriet Baldwin efter maanedlange Forberedelser i et særligt Kabinetsudvalg har fremsat for Parlamentet i Begyndelsen af April, og hvorefter der siden har staaet den hæftigste Strid i England.

De Punkter indenfor Lovgivningen, hvorefter Diskussionen har drejet sig er væsentlig flg.: 1. Ansvarsfriheden i Følge Loven af 1906. 2. Tildeligheden af Strejkevagt og Propaganda. 3. Myndigheden til at erklære Strejke (hæmmelig Afstemning). 4. Fagforeningsbidragenes Anvendelse i politiske Formaaes Tjeneste som avtoriseret af 1913-Loven.

Ansvarsfriheden. „Trade Disputes Act“ af 1906 tilstaar under Arbejdskampe Fagforeningerne og delvis deres Medlemmer Frihed for Retsfølgning i Anledning af Handlinger, som normalt kunde angribes ved Domstolene (f. Eks. Kontraktbrud). Men ogsaa under normale Forhold tilsikrer Loven de registrerede Fagforeninger (og Arbejdsgiverforeninger) Straffe- og Erstatningsfrihed for skadevoldende (tortious)

Handlinger, som Korporationer i Almindelighed kan gøres ansvarlige for. Hvis — for at tage et Exempel — et Motorkøretøj tilhørende en Fagforening kører en Mand over, er denne afskaaret fra at gøre Erstatningskrav gældende overfor Ejeren i Modsætning til, hvad der gælder i andre Tilfælde. Imidlertid aabner Loven Adgang til i formueretlige Spørgsmaal, som ikke staar i Forbindelse med Arbejdskampe at gøre Foreningens „trustees“ ansvarlige.

Denne særlige Retsbeskyttelse har vist sig at være af en uvurderlig Betydning for Fagforeningerne under og efter Arbejdskampe og maa forklares gennem de partipolitiske Forhold, der gjorde sig gældende paa Tidspunktet for Lovens Tilblivelse efter Parlamentsvalgene i 1906. Ved disse vandt som bekendt Venstrepartierne en overvældende Sejr, ikke mindst netop paa Spørgsmaalet om Fagforeningernes Erstatningsfrihed for Skade forvoldt ved Arbejdsstandsninger. Problemet var blevet aktuelt gennem Højesterets Afgørelse i 1901 af *Taff Vale* Sagen, ifølge hvilken et Jernbaneselskab fik tilkendt en stor Erstatning af den strejkende Fagforenings Kasse. Dommen betød, omend ikke et Indgreb i Strejkeretten, saa dog en betydelig Svækkelse af Strejken som Kampmiddel og fremkaldte en uhyre Agitation for en Lovændring, som altsaa blev gennemført af den liberale Majoritet i 1906. Var Fagforeningernes Retsstilling før den Tid usikker, blev den nu til Gengæld meget stærk. Regeringen foreslaar nu at indskrænke Erstatningsfriheden til „lovlige“ Strejker; om Forstaaelsen af dette Udtryk nedenfor.

Strejkevagt. Paavirkning af „Strejkebrydere“ ved allehaande Midler har spillet en stor Rolle under den langvarige Kulstrejke, der som bekendt ebbede langsomt ud ved en gradvis stigende Tilstømning af arbejdsvillige. Bestemmelserne om Strejkevagtens lovlige Kompetence indeholdes foruden i „Trade Disputes Act“ af 1906 i en ældre Lov af 1875 om „Sammenrotning og Beskyttelse af Ejendomsretten“. Sidstnævnte er som Navnet antyder en almindelig Lov, selvom den væsentlig tager Sigte paa Forholdet mellem Arbejdere og Arbejdsgivere. „Fredsdelig Strejkevagt“, et Ord, der dog ikke udtrykkelig nævnes, tillades, for saa vidt den ikke gaar ud over et Forsøg paa at „meddele eller erholde Oplysning“. Denne vage Formulering tilfredsstillede ikke Fagforeningslederne, og det lykkedes i Loven af 1906 at faa indført den betydningsfulde Tilføjelse „samt fredsommeligt at overtale Folk til at arbejde eller afholde sig derfra“. Regeringsforslaget forbyder nu enhver Strejkevagt, som tilsigter at skræmme arbejdsvillige ved at fremkalde begrundet Frygt for Overlast mod hans Person, Familie eller Ejend-

dele; endvidere forbydes Strejkevagt ved Hjemmet, begge Dele selv under lovlige Arbejdskampe.

Hemmelig Afstemning. Et Spørgsmaal af større Rækkevidde vedrører en eventuel Indblanding fra Lovgivningen med Hensyn til hvilken Myndighed der gyldigt kan tage Beslutning om Arbejdskampes Paa- begyndelse og Ophør. Set fra et Fagforeningsstandpunkt staar Valget mellem Magtkoncentration med deraf følgende større Handlekraft og Elasticitet paa den ene Side og Decentralisering af Myndigheden, hvorved uønskede og tilfældige Indflydelser undgaas, paa den anden Side. Den anden Part og Samfundet ser sin Fordel i en Henlæggelse af Myndigheden til det Sted, hvor Chancerne for en fredelig Afgørelse er størst. Dette er, mener Kritikerne af den nuværende Tilstand, hvor Spørgsmaalet helt er overladt Fagforeningerne selv at afgøre, Medlemmerne en bloc i Modsætning til Bestyrelsen eller en Delegeretforsamling.

Denne Anskuelse er dog næppe holdbar. Blandt de Tilfælde, hvor der har været afholdt hemmelige Afstemninger blandt Medlemmerne, er der mindst ligesaa mange, hvor Resultatet har været Kamp eller Fortsættelse af Kamp som omvendt. En ugunstig Erfaring har man saaledes fra det overvejende Antal af større Minekonflikter i de senere Aar, og det enestaaende Tilfælde med Generalstrejken i Fjor, hvor en Afstemning utvivlsomt vilde være gaaet Ledelsen imod, tillader ikke nogen almindelig Slutning. Regeringen har da ogsaa set bort fra noget Forslag i denne Retning.

Fagforeningskontingentets Anvendelse til politiske Formaal. Ogsaa dette Spørgsmaal har en lang Forhistorie, hvorunder et konkret Rets- tilfælde og dets Afgørelse ved Domstolene har spillet en afgørende Rolle. I 1908 sagsøgte en Jernbanefunktionær, *W. V. Osborne*, sin Fagforening under Paastand af, at en tvungen Udskrivning af en „political levy“ til Støtte af Arbejderpartiets parlamentariske Repræsentation var retsstridig. Sagen blev prøvet ved 3 Instanser, hvoraf de to øverste gav Sagsøgeren Medhold ud fra konstitutionelle Synspunkter.

Højesteretsdommen bevirkede straks, at Fagforeningerne gav Afkald paa en Tvangsudskrivning af det politiske Kontingent og indrettede sig paa at fortsætte deres politiske Arbejde ved Hjælp af frivillige Bidrag. Denne Tilstand følte imidlertid saa utilfredsstillende baade af Fagforeningerne og af Arbejderpartiet, der paa et Tidspunkt true- des af fuldstændig finansiel Ruin, at stærke Kræfter sattes i Bevægelse for at gennemføre en Lov til Forhindring af lignende Retskendelser som i Osbornesagen.

Det lykkedes i 1913, efter at Stillingen for Arbejderpartiet iøvrigt allerede var bedret gennem Indførelsen af Parlamentsdiæter i 1911. Den nye Lov bemyndiger Fagforeningerne til at anvende Midler til politisk Virksomhed under 4 Forudsætninger: 1. Virksomhedens Formaal maa være godkendt af et Flertal blandt Medlemmerne. 2. Det politiske Fond skal holdes adskilt fra den øvrige Formue. 3. Ethvert Medlem kan unddrage sig Ydelsen af det politiske Bidrag ved at afgive en Erklæring derom. 4. Disse Medlemmer maa paa intet Punkt behandles ringere end de andre.

I Praksis kom denne Lov til at virke fuldt ud efter Ønske, idet af 292 Fagforeninger ikke færre end 274 udviste et Flertal for at yde Bidrag til politisk Virksomhed. Saa overvældende, som disse Tal kunde tyde paa, har Stemningen for at fortsætte den gamle Linie nu næppe været. For det første udviser Afstemningen i Fagforeningerne med Flertal i flere Tilfælde ganske betydelige Mindretal, f. Ex. i Minearbejderforbundet 194,000 Stemmer imod (43 pCt. af det afgivne Stemmetal) og Vævernes Fagforbund 76,000 eller 44 pCt. Men dernæst har Afstemningsdeltagelsen gennemgaaende været ret ringe.

Dette er én Ting, som Lovens Kritikere hefter sig ved, idet de gaar ud fra, at det overvejende Flertal blandt dem, der afholder sig fra at stemme, i Virkeligheden er Modstandere af at yde Bidrag til Fagforeningernes politiske Formaal. Et andet Forhold, som kritiseres, er den besværlige Fremgangsmaade, der anvendes under Punkt 3., naar et Medlem ønsker at unddrage sig Erlæggelsen af Tillægskontingentet. Der forlanges nemlig Indsendelse af en skriftlig Erklæring til Fagforeningernes Registreringsmyndighed, og det hævdes, at et saadant Skridt virker afskrækkende paa mange af de lidet skrivevante Medlemmer. For at komme ud over denne Gnidningsmodstand foreslaar det nye Lovforslag at forlade det nuværende „contracting-out“-System til Fordeel for „contracting-in“, d. v. s. at kun de Medlemmer kommer til at betale, som udtrykkelig tilkendegiver Ønske derom. Det vil praktisk talt betyde en Tilbagegang til Tilstanden mellem Osborne Sagen og Loven af 1913.

Foruden de nævnte Punkter, der alle har en historisk Baggrund, indeholder Regeringsforslaget tre Bestemmelser, som repræsenterer noget helt nyt indenfor Lovgivningen. Der er først og fremmest den allerede antydede Sondring mellem *lovlige* og *ulovlige Strejker*. Til sidst nævnte Kategori henføres enhver Strejke med andre Formaal end de, der vedrører Faget, saafremt den tilsigter at øve Tvang mod Regeringen eller intimidere Samfundet eller en væsentlig Del af Samfundet.

Til Forklaring af „Strejker, der vedrører Faget“ anføres nærmere, at Tvisten skal være mellem Fagets Arbejdsgivere og Arbejdere og dreje sig om Beskæftigelsen eller Betingelserne derfor. Med disse Bestemmelser tilsigter Lovforslaget aabenbart at ramme Generalstrejker, men ogsaa Sympatistrejker maa delvis falde ind under Lovens Forbud. Følgen af at deltage i en ulovlig Strejke bliver som nævnt for det første en Udelukkelse fra 1906 Lovens Privilegier; men dernæst udsætter Anstifterne af og Deltagerne i en ulovlig Strejke sig for Bøde- og Fængselsstraf (henholdsvis indtil £ 10 og 3 Maaneder). Paa den anden Side ydes der Fagforeningsmedlemmer, som nægter at tage Del i ulovlige Strejker særlig Beskyttelse; Ekklusion og Berøvelse af Rettigheder er udtrykkelig forbudt, og finder saadanne Forholdsregler Sted alligevel, giver de den skadelidte Ret til Erstatning af Fagforeningskassen.

Den anden Bestemmelse indskrænker Organisationsretten for *Statens Tjenestemænd* til Dannelsen af Sammenslutninger uden Forbindelse med andre Fagforeninger (d. v. s. T. U. C.) eller politiske Partier; forsætlige Overtrædelser af denne Bestemmelse medfører Afsked fra Statstjenesten. Den tredje Bestemmelse endelig tilsigter at modarbejde Fagforeningsindflydelsen i de talrige Kommunalbestyrelser med Arbejderflertal ved at nægte *kommunale Myndigheder* Ret til at udelukke *uorganiseret Arbejdskraft* fra Beskæftigelse.

Forslagets Modtagelse og senere Behandling i Møder og Udvalg tyder paa, at det vil gennemgaa væsentlige Forandringer, inden det bliver til Lov. Arbejderpartiet modsætter sig enhver Forhandling om Indskrænkninger i Organisationsretten, Partiet agter i Tilfælde af Lovens Gennemførelse at gøre Spørgsmaalet til Hovedpunkt ved næste almindelige Valg og forudsiger allerede Regeringens totale Nederlag derpaa. De Liberale staar delte; et Mindretal har fulgt Regeringen ved Afstemningen efter 2. Behandling, medens Flertallet arbejder for en mildere Formulering, iøvrigt med Støtte fra en Del Konservative, der ligesom de Liberale forudser uheldige Virkninger for Industriens Arbejdsfred, hvis der gennemføres en Lov, som ifølge Opfattelsen hos Arbejdernes store Flertal bærer et Klassepræg.

DEN TYSKE REGERINGSKRISE

Siden Opløsningsvalgene til Rigsdagen i December 1924 har Tyskland haft 4 forskellige Koalitionsregeringer, alle med deres Tyngdepunkt i Centrumspartiet. Umiddelbart efter Valget, hvis Resultat blev en Svækkelse af Yderpartierne, dannede Dr. Luther sin første Regering med Støtte fra de tysk nationale, Centrum og mellemliggende Partier; Demokraterne og Socialdemokraterne var i Opposition. Kabinetet Luther-Stresemann's vigtigste Regeringshandling blev Afsluttelsen af Locarno-Traktaten i Oktober 1925, der imidlertid bevirkede de tysk nationale Udtræden og Kabinetets Rekonstruktion paa en til venstre forskudt Basis. Det ny Kabinet Luther faldt i Maj 1926 paa Flagspørgsmaalet og efterfulgtes af Marx's 2. Ministerium (Tyske Folkeparti, Bayriske Folkeparti, Centrum og Demokraterne). Denne Koalition, om end i Mindretal paa Rigsdagen, kom til at virke fuldt tilfredsstillende paa det udenrigspolitiske Omraade, hvor man under Stresemanns Ledelse fortsatte Forstaaelsespolitikken, hvorimod det indrepolitiske Samarbejde mellem Regeringspartierne indbyrdes og i Særdeleshed med Socialdemokraterne frembød voksende Vanskeligheder. Krisen indtraadte med Vedtagelsen den 3. Dec. 1926 af „Schmutz- und Schundgesetz“, der af Venstrepartierne opfattedes som reaktionær, men Ministeriets Skæbne blev dog først endelig besejlet den 17. Dec., da Socialisterne med de tysknationale Hjælp fik gennemført et Mistillidsvotum. Krisen varede i halvanden Maaned og endte — efter at et Forsøg paa at skabe den „store Koalition“ var strandet — med Dannelsen af Marx's 3. Ministerium, baseret paa en „blaa-sort“ Blok (tysk nationale, tyske Folkeparti, bayriske Folkeparti og Centrum). Demokraterne sprang i sidste Øjeblik fra, og den ny Regering betyder derfor en Forskydning til højre.

Ministeriets Sammensætning er saaledes:

Kansler	Marx	Centrum
Udenrigsminister	Stresemann	Tyske Folkeparti
Indenrigsminister	Keudell	Tysk nationale
Finansminister	Köhler	Centrum

Justitsminister og Vicekansler	Hergt	Tysk nationale
Forsvarsminister	Gessler	Udenfor Partierne
Trafikminister	Koch	Tysk nationale
Postminister	Schätzel	Bayriske Folkeparti
Økonomiminister	Curtius	Tyske Folkeparti
Arbejdsminister	Brauns	Centrum
Ernæringsminister	Schiele	Tysk Nationale

Af Koalitionens 2 Hovedpartier besætter Centrum saaledes 3 Pladser, de tysk nationale derimod 4. Marx, Stresemann og Gessler, der har hørt til det demokratiske Parti, men under militær Indflydelse er stærkt fjernet fra det, er gaaet over fra det gamle Kabinet; af de ny Ministre har Schiele været Medlem af Luthers Ministerium indtil Rekonstruktionen, Köhler har været Finansminister i Baden (efter Wirth), Koch — ikke at forveksle med den demokratiske Fører — Fagforeningsmand. Et nyt Navn er endvidere Keudell, hvis Optagelse i Ministeriet iøvrigt har vakt levende Misfornøjelse hos Venstrepartierne som Følge af hans paastaaede Deltagelse i tidligere modrevolutionære Forsøg.

Ministeriets *Program* omfatter følgende Punkter: 1. Beskyttelse af Republikken og Weimarforfatningen, 2. Rigsværnets Reorganisation ved Løsning af Forbindelsen med de private Korps, 3. Fortsættelse af den hidtidige udenrigspolitiske Linie, kendetegnet ved Dawes-Planen, Locarno-Traktaten og Indtrædelsen i Folkeforbundet; denne Politik udelukker ikke fortsatte Bestræbelser for Rømningen af de besatte Omraader, 4. Regulering af Arbejdsdagen i Overensstemmelse med internationale Aftaler, 5. Hjælp til Landbrugets Kreditvanskeligheder, 6. Bevarelse af Dommerstandens Uafhængighed og 7. Sikring af Religionsundervisningen i Skolerne.

Regeringens *parlamentariske Stilling* kan ikke kaldes stærk. Ganske vist har den i Modsætning til den afgaaede Regering Flertal i Rigsdagen — 248 Stemmer af 493 —, men selve Koalitionen hviler paa et usikkert Grundlag. Dette har dels vist sig ved den uklare Holdning, som Formanden for den tysk nationale Rigsdagsgruppe, Grev Westarp, indtog under Debatten om Regeringsprogrammet, dels ved Dr. Wirths Afstandtagen fra Centrums officielle Politik; i en Tale efter Krisens Afslutning har han betegnet den ny Regering som en Udfordring til Republikken, og man maa herefter regne med den Mulighed, at han og eventuelt andre venstreorienterede Centrumsmedlemmer udtræder af Partiet. Saa meget staar fast, at Regeringens Vanskeligheder efter alt at dømme kommer til at ligge paa det indrepolitiske Omraade; Hoved-

linierne i Udenrigspolitikken har Gang paa Gang samlet en overvældende Majoritet paa Rigsdagen.

PARTISTILLINGEN I TYSKLAND

Den tyske Rigsdags nuværende 493 Medlemmer blev valgt i Dec. 1924 efter Forholdstalsvalgmaaden. Partierne fordeler sig paa flg. Maade:

Højre.

1. Nationalsozialistische Arbeitspartei med Ludendorff som Fører, 14 Medlemmer.
2. Deutschnationale Volkspartei. 110 Medlemmer, hvoriblandt Grev Westarp (Formand), v. Tirpitz, Hergt, Schiele, Walraf. Program: Monarkiets Genindførelse, Bekæmpelse af Versailles-Traktaten og Locarno-Politikken. Ved Partiets Deltagelse i den siddende Regering er der dog faktisk foretaget en Revision af dette Program.
3. Deutsche Volkspartei. 51 Medlemmer, hvoriblandt Scholz (Formand), Stresemann, Curtius, Becker, v. Kardorff. Danner højre Fløj af det gamle national-liberale Parti; influeret af Sværindustrien.

Midten.

1. Wirtschaftspartei des deutschen Mittelstandes. 11 Medlemmer. Bekæmper Statens Indblanding i Erhvervslivet.
2. Bayrischer Bauern- und Mittelstandsbund. 6 Medlemmer. Mellemlasseparti med demokratiske Tendenser.
3. Deutsch-Hannoversche Partei («Welfenpartei»). 4 Medlemmer. For Omdannelse af Provinsen Hannover til en Forbundsstat.
4. Bayerische Volkspartei. 19 Medlemmer. Samarbejder med Centrum og kæmper iøvrigt for Enkeltstaternes Selvstændighed indenfor Riget.
5. Centrum. 68 Medlemmer, hvoriblandt Marx, Wirth, Stegerwald, Brauns. Samlingsparti for Katolikker fra alle Samfundslag.

Venstre.

1. Deutsche Demokratische Partei. 32 Medlemmer, hvoriblandt Koch (Formand), Grev Bernstorff, Dernburg, Schücking. Dannet af det tidligere Fremskridtsparti og venstre Fløj af de nationalliberale. Program: Republikkens Fæstelse, Aandsfrihed og international Forstaaelse.
2. Sozialdemokratische Partei Deutschlands (S. P. D.), siden 1922 atter indbefattende de »Uafhængige«. Rigsdagens største Parti med 131 Medlemmer, hvoriblandt Hermann Müller, Wels, Crispian, Dittman, Bernstein, Breitscheid, David, Hilferding, Landsberg, Löbe (Rigsdagens Præsident), Scheidemann, Braun, Severing.
3. Kommunistische Partei Deutschlands (K. P. D.). Medlemstallet reduceret fra 45 til 38 ved forskellige Eksklusioner; ledende Medlemmer: Thälmann, Rosenberg, Klara Zetkin. Program: Proletariatets internationale Diktatur.

SOVJETVALGENE I RUSLAND

For at forstaa Betydningen og Karakteren af Sovjetvalgene i Foraaret 1927 maa man kaste et Blik paa Ruslands Forfatning og gøre sig Raadssystemet klart.

Valgretten i Rusland er en *Klassevalgret* og forbeholdt dem, der udfører „produktivt og socialt nyttigt“ Arbejde, og som ikke erhverver sig Indtægt ved at andre staar i deres Tjeneste som lønnede Arbejdere. Med andre Ord: i Rusland har alle Arbejdere i By og Land, Funktionærer, mindre Gaardmænd og Husmænd, Soldaterne i den røde Hær, de ovennævntes Hustruer, og alle, der har mistet deres Arbejdsevne, Valgret. Udelukket fra denne er alle selvstændige Handlende, Industri-drivende, der har lønnet Medhjælp, Storbønder (Kulakker), forhenværende czaristiske Embedsmænd og Præster. Valgretsaldern er 18 Aar, og enhver, der opfylder ovennævnte Betingelser, har Valgret, selv om vedkommende ikke er russisk Borger. Der fordres kun fast Ophold i Landet. Antallet af udelukkede er med de nuværende Samfundsforhold ikke stort.

Ved Sovjetvalgene maa man holde sig for Øje, at en af Sovjetternes vigtigste Opgaver er af deres Midte at vælge de udøvende Myndigheder, Exekutivkomiteerne, der atter fungerer gennem deres *Præsider*.

Valgene foregaar noget forskelligt i By og paa Land. I Byerne vælges Sovjetterne af flere Valggrupper: Arbejderne i Fabrikkerne, Arbejderhustruerne, Haandværkere, Soldaterne i den røde Hær o. s. v. Paa Landet er der ganske naturligt kun een Valgforsamling af Landsbyens Bønder. I Byerne vælges Sovjetterne for *Fabrikkerne*, og de forskellige Valggrupper er fordelt mellem disse. Paa Landet derimod for Kommunerne (Sognene). Paa Landet vælger dernæst de Delegerede i Kommunesovjetterne et Kredssovjet. Kredssovjetterne og Bysovjetterne i et Guvernement vælger i Fællesskab Guvernementssovjettet. Al Stemmeafgivning foregaar personligt og offentligt, som Regel saaledes, at der i Vælgerforsamlingen foreslaas Kandidater, og at Valget

mellem dem sker ved Haandsoprækning; i Byerne er undertiden anvendt skriftlig Afstemning.

Antallet af Delegerede for de enkelte Instanser beregnes efter følgende Regler:

I Kommunesovjets (Minimum 3, Maximum 50).....	1	Deputeret pr.	100	Indbyggere.
I Bysovjets (Min. 50, Max. 1000)...	1	—	—	1000 Vælgere.
I Gouvernementssovjets By	1	—	—	2000 Vælgere.
- — Land	1	—	—	10000 Indbyggere.
Til Republikkongresser og } By..	1	—	—	25000 Vælgere.
al-unionelle Kongresser } Land	1	—	—	125000 Indbyggere.

Da der til 125,000 Indbyggere vel vil svare 50—70,000 Vælgere, betyder den Regel, at Byerne vælger 1 pr. 25,000 Vælgere, Landdistrikterne 1 pr. 125,000 Indbyggere, at en Byvælger har 2—3 Gange saa megen Indflydelse som en Landvælger.

Til Grund for denne forskellige Beregning for By og Land ligger det principielle Synspunkt: at Byernes Befolkning er mere moden i sit politiske Syn end Landets og derfor maa have større Indflydelse, og at Byerne spiller en forholdsvis større Rolle for Sovjetunionens økonomiske Udvikling.

Der afholdes hvert Aar Valg til Sovjet, og det viser sig nu, at Valgdeltagelsen er steget betydeligt. Ved Sovjetvalgene er der som bekendt kun eet Parti: det *kommunistiske*. Alle andre Delegerede er *partiløse*. Befolkningens politiske Stilling overfor Raadssystemet kan saaledes slet ikke maales efter Valgfraktionernes Størrelse; derimod viser Valgdeltagelsen sig som et ganske godt Barometer.

I Aaret 1926 deltog 48% af Vælgerne ved Valget af Bysovjetterne i Rusland (den Russiske-Socialistiske-Føderative-Sovjet-Republik, RSFSR.), 63% i Ukraine, 56% i Georgien. I Aar var Tallet i RSFSR. 55, altsaa ikke saa lidt større, i Ukraine 58 (nogen Tilbagegang), i Georgien 66. Ved Valget af Landsovjetterne sporedes samme Forhold.

Naar man undersøger Vælgerne efter Køn, viser det sig, at den *mandlige* Befolkning i Landsbyerne har haft en Stemme procent paa ca. 70, den *kvindelige* paa ca. 35. Dette viser, at naar man tager Hensyn til Ruslands Kultur, er Stemmeafgivningen meget stor. Det spiller uden Tvivl en stor Rolle, at enhver Vælger maa deltage i selve Valghandlingen. En yderligere Stigning i Valgdeltagelsen kan næppe naas, med mindre man indfører Stemmeseddelsystemet.

I Byerne kan man undersøge Vælgerne efter deres Arbejde, og her

viser det sig, at den fagorganiserede Befolkning har stemt meget livligt. I 1926 stemte ved 112 Bysovjetvalg 54 % af Fagforeningsmedlemmerne, 40 % af de ikke organiserede Vælgere og 69 % af Soldaterne. I 1927 er Procenten for Fagforeningsmedlemmerne steget til 63, de uorganiserede til 44 og Soldaterne til 77. Særligt er Tallet af kvindelige Vælgere steget. I de store Industricentrer steg Fagforeningsmedlemmernes Procentafgivelse af Stemmer endog til 95—100 % i talrige Virksomheder.

At Befolkningen saaledes som Helhed deltager livligere i Valgene, kan maaske forklares ved den stigende Oplysning, den stigende Velstand og en vis Tro paa, at Sovjetinstitutionen *nu* er urørlig og Landets blivende Regeringsform, som man maa bøje sig for og være med i, hvis man vil have Del i Landets Styre. Et enkelt Sted, nemlig *Ukraine*, er der dog Tilbagegang.

Over Forholdet mellem Kommuniste og partiløse i Sovjetterne foreligger endnu ikke nogen Opgørelse. De foreløbige Tal viser Fremgang for Kommunisterne. Dette skyldes tildels, at de smaa Bønder og de Intellektuelle paa Landet (Lærere, Læger, Agronomer) ved dette Valg har sluttet sig til den kommunistiske eller kommunistvenlige Fraktion — et andet Udslag af de forbedrede økonomiske Forhold, der styrker Regeringspartiets Stilling. De kommunistiske Ledere har de sidste to Aar lagt Vægt paa, at ogsaa de „partiløse“ deltager for saaledes at drage dem ind i det politiske Arbejde og derigennem vinde deres Sympati.

Til Slut er det værd at notere, at Antallet af kvindelige Delegerede til Raadene er steget stærkt.